

A közhangulat 2016 áprilisában

A REPUBLIKON INTÉZET HAVI KÖZVÉLEMÉNY-KUTATÁSA

A Republikon Intézet idén harmadik alkalommal végezte el havi közvélemény-kutatását. A nem, életkor, végzettség és településtípus szerint reprezentatív kutatást 1000 fős mintán végeztük április utolsó hetében. A pártpreferencián túl aktuális politikai ügyekben is kikértük a válaszadók véleményét. Áprilisban a Magyar Szocialista Párt által benyújtott népszavazási kérdésekről – az állami földek eladásáról, az állami vezetők bérplafonjáról és vasárnapi zárvatartásról – tettünk fel további kérdéseket.

A pártpreferencia mellett azt is kutattuk, hogy a választók milyen kormányt szeretnének a következő választás után. A választások során ugyanis nem csak a pártszimpátiáját fejezi ki a választó, de arról is dönteni kíván, hogy milyen összetételű legyen a kormány. A választó szintjén mindez nem feltétlen van teljesen összhangban a párt politikusainak preferenciáival, ráadásul léteznek a baloldali és liberális pártok között átjáró szavazók is. Emellett számos, határozott politikai véleménnyel és részvételi aktivitással bíró szavazó esetén mérhető a kormánnyal való elégedetlenség is, ami ugyanakkor nem feltétlen jelenik meg pártválasztásként is.

ÖSSZEFOGLALÁS

- A pártpreferenciákat illetően nincs érdemi elmozdulás; a Fidesz stabilan őrzi vezető pozícióját a pártválasztók körében, az MSZP pedig továbbra is a legerősebb ellenzéki párt.
- A szocialisták által benyújtott népszavazási kérdések tartalmával a szavazókorú magyar lakosság túlnyomó többsége szimpatizál; az állami földek értékesítésének tilalmát, illetve az állami vezetőkre vonatkozó kétmillió forintos bérplafont a megkérdezettek 75–85 százaléka támogatja.

- E két, az MSZP által napirendre emelt ügy támogatottsága független a politikai preferenciáktól, azokat a fideszes és a jobbikos szavazótábor döntő többsége is támogatandónak gondolja.
- A választópolgárok szerint elsősorban a szocialisták népszavazási győzelmének megakadályozása érdekében, illetve az intézkedés népszerűtlensége miatt vonta vissza a kormány a vasárnapi boltzárat; a kabinet által hangoztatott érvek, illetve a gazdasági szempontok a megkérdezettek szerint másodlagosak voltak.

EREDMÉNYEK ¹

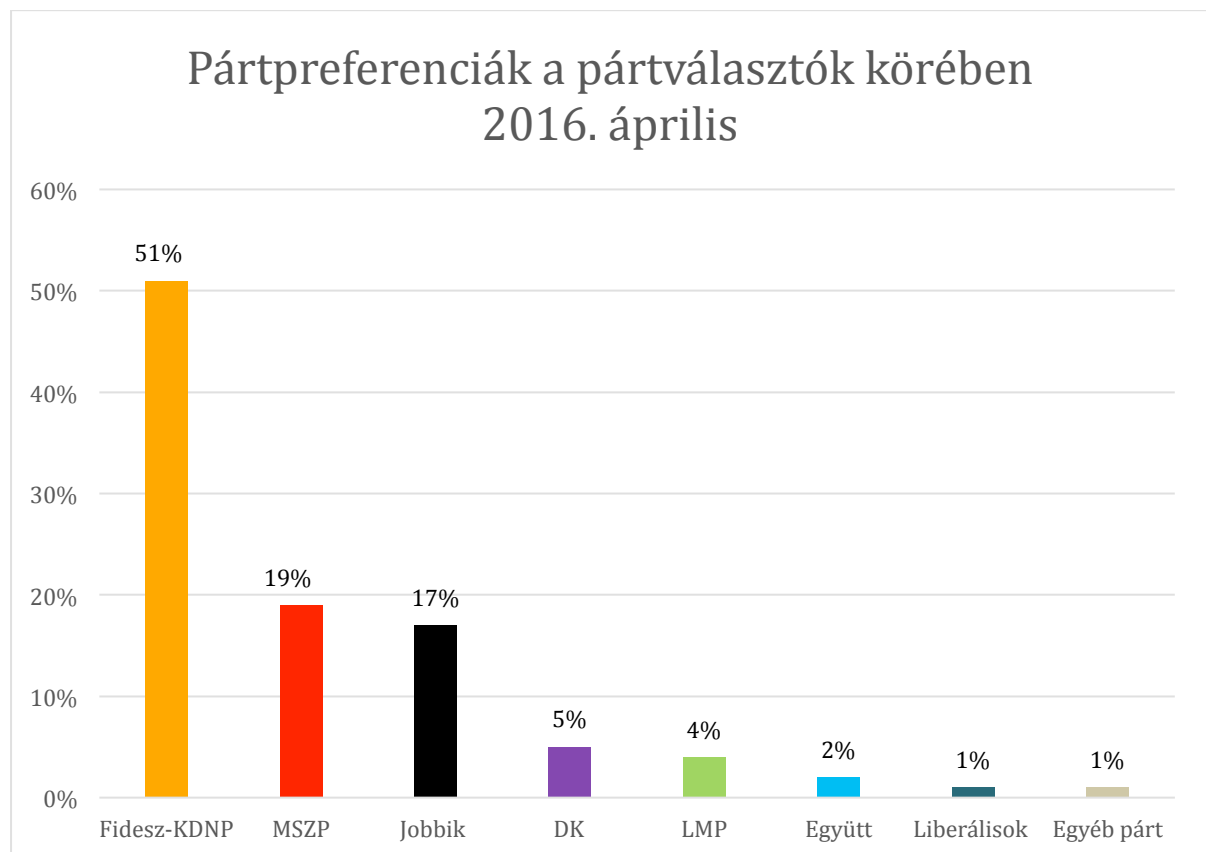
A pártpreferenciákat áttekintve nagyfokú állandóságról beszélhetünk, hiszen az összes, múlt hónapi eredményekhez viszonyított különbség a hibahatáron belül marad, és a pártok támogattság alapján kialakuló erőrendje sem változott az eltelt időben. A kormányzó Fidesz-KDNP szövetség stabilan őrzi vezető pozícióját; őket legtámogatottabb ellenzéki pártként az MSZP, majd a Jobbik követi. A teljes népesség körében további, mérhető támogatottsággal bíró ellenzéki pártok sorrendben a DK, az LMP, az Együtt és a Liberálisok. Továbbra is jelentős azok aránya, akik nem tudnak, vagy nem akarnak pártot megnevezni: a megkérdezett minta alapján a lakosság 38 százaléka tartozik ebbe a körbe.

A pártot választani tudók és akarók (tehát a *pártválasztók*) körében a Fidesz-KDNP 51 százalékos támogatottsággal bír, ami érdemben nem különbözik a múlt havi eredménytől. A választópolgárok e részhalmazában az MSZP 19 százalékon, míg a Jobbik 17 százalékon áll. Őket a Demokratikus Koalíció követi 5%-os, az LMP 4%-os, az Együtt 2%-os eredménnyel, a sort a

---

¹ A kutatás 1000 fő személyes megkérdezésével készült, nem, életkor, végzettség és településtípus szerint reprezentatív az ország egészére nézve.

Liberálisok zárják a pártválasztók 1%-ának támogatását maguk mögött tudva. Egyéb formációt a pártot választani tudó megkérdezettek 1%-a nevezett meg. Az MSZP vezető ellenzéki pozícióját ennél talán szemléletesebben mutatja, hogy a biztos szavazó pártválasztók – vagyis azok, akik egy most vasárnapi választáson biztosan vagy valószínűleg részt vennének, továbbá képesek és hajlandóak arra, hogy meg is nevezzenek egy pártot, amelyre szavaznának – körében nagyobb a különbség a két nagy ellenzéki párt között. A MSZP ugyanis a biztos szavazó pártválasztók 18 százalékának, míg a Jobbik között 15 százalékuk támogatását tudhatja maga mögött.

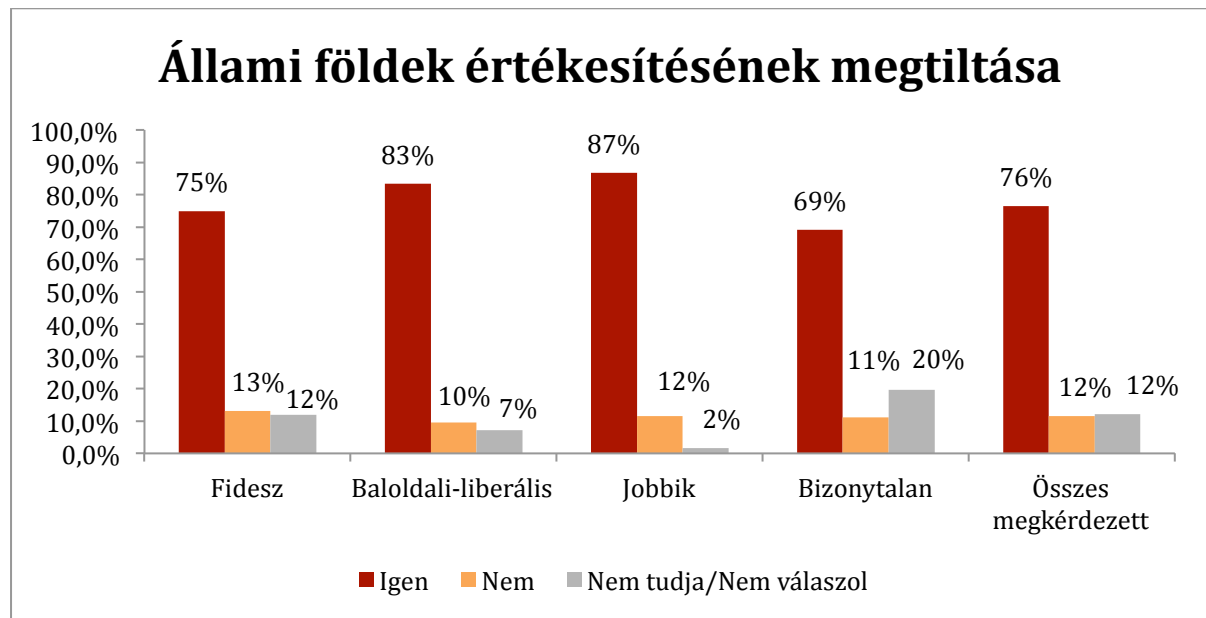
A Republikon Intézet megvizsgálta, hogy a szocialisták népszavazásra szánt kérdései mekkora támogatottságot élveznek a lakosság körében. Az MSZP, felkarolva országgyűlési képviselőjének, Gögös Zoltánnak valamint a független Kész Zoltánnak népszavazási kezdeményezését eredetileg három ügy

szavazóívekre kerüléséért igyekezett aláírást gyűjteni: a vasárnapi boltzár eltörlése mellett ilyen az állami földek értékesítésének megtiltása, illetve az állami vállalatok vezetőire és alkalmazottaira bevezetni kívánt bérplafon. A párt jelentős anyagi és emberi erőforrást áldozott a szükséges aláírások összegyűjtésére, abban bízva, hogy az ügyek mögötti, vélt társadalmi támogatottság alkalmassá teheti a „lopásgátlónak” aposztrofált népszavazást arra, hogy eredménye a kormány politikájának egészéről alkotott véleményként tükröződjön.

Az MSZP földkérdéssel kapcsolatos népszavazási javaslata elsöprő támogatottságot élvez a megkérdezettek körében: több mint 76 százalékuk egyetértett azzal, hogy ne lehessen állami földeket eladni. Ezzel szemben az ország szavazókorú lakosságának csupán 12 százaléka ellenzi, hogy az Országgyűlés törvényt alkosson az állami földek értékesítésének tilalmáról. A téma fontosságát jelzi, hogy hasonlóan alacsony azon válaszadók száma is, akiknek nem volt véleményük az ügyről, vagy nem akarták azt elárulni: a népesség fennmaradó 12%-a tartozik ide.

A kérdés megítélését ráadásul a kormányzati preferenciák sem befolyásolják. Azok ugyanis, akik a Fidesz-KDNP további kormányzását szeretnék, majdnem ugyanakkor arányban ellenzik az állami földek értékesítését (75%), mint ahányan az összes választópolgár körében, és hasonlóképpen nincs érdemi különbség az ellenzők számarányát (13%) illetően sem. Az országos átlagtól a baloldali és liberális pártok kormányzását preferálók sem sokban térnek el, körükben valamivel magasabb (83%) a népszavazásra benyújtott kérdés támogatottsága, illetve alacsonyabb (10%) annak elutasítása. Ismerve a Jobbik régóta tanúsított, következetes álláspontját a kérdésben nem meglepő, hogy a második legnagyobb ellenzéki párt kormányzását óhajtó szavazók ellenzik a

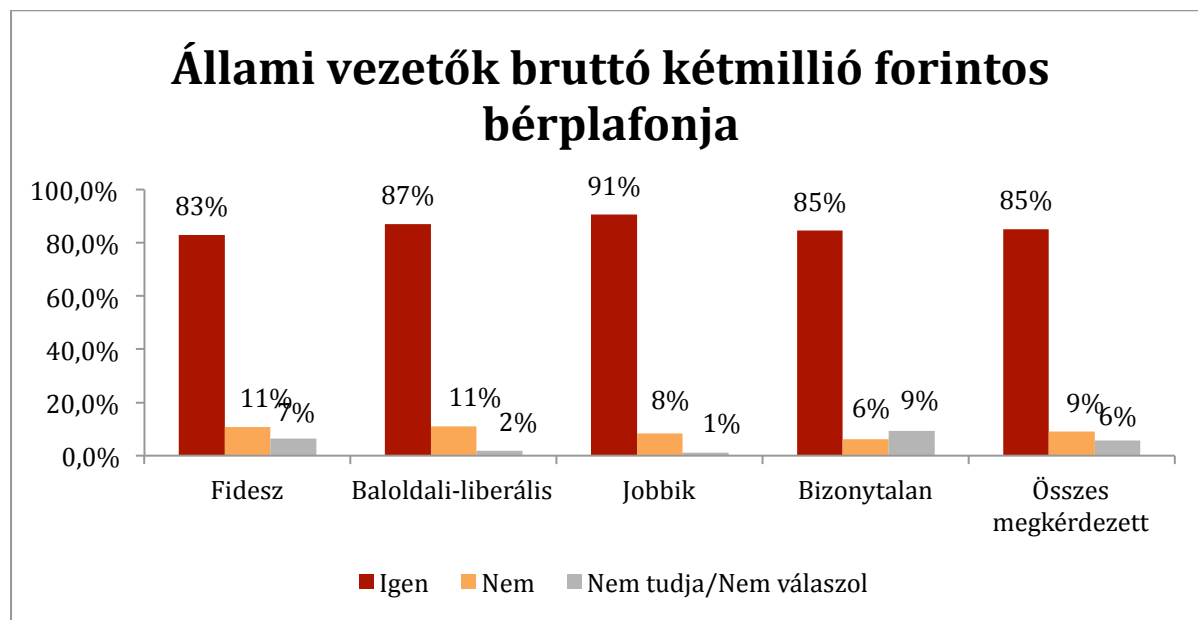
legnagyobb mértékben az állami földek privatizációját: 87 százalékuk megtiltaná értékesítésüket és mindössze 12 százalékuk nem ért vele egyet.

“Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés alkosson törvényt az állami tulajdonban lévő termőföldek értékesítésének tilalmáról, vagyis hogy ne lehessen állami földeket eladni?”

Még a földkérdésnél is nagyobb támogatottságot élvez a szocialisták népszavazási ívén szereplő bérplafon-kérdés, amelynek benyújtója eredetileg a független Kész Zoltán volt. A megkérdezettek 85%-a egyetértett azzal, hogy állami vezetők ne kereshessenek bruttó 2 millió forintnál többet, és csupán 9%-uk válaszolt nemmel a kérdésre. Az előző kérdéshez képest szintén alacsonyabb azok száma (6%), akik nem tudtak, vagy nem akartak állást foglalni a kérdésben. A pártválasztók csoportjait tekintve a Fidesz további kormányzását óhajtó választókat nagyon hasonló arányban (83 – 11 – 6) osztja meg az ügy, mint a szavazókorú népesség egészét. A baloldali, liberális pártok, illetve a Jobbik kormányra kerülését preferálók esetében 87 és 91 százalék támogatja, míg 11 és 8 százalék ellenzi az állami vállalatok vezetőire vonatkozó, kétmillió forintos bérplafon bevezetését. A felvetés tehát, hasonlóan az állami földek értékesítéséhez jelentősen nagyobb támogatottsággal bír, mint a kezdeményező szocialisták mögött tudható (vagy akár a teljes ellenzéki) szavazótábor, így

alkalmas lehet arra, hogy a párt olyan támogatókat is az ügy mögé állítson, akik egyébként nem, vagy csak kevésbé szimpatizálnak vele.

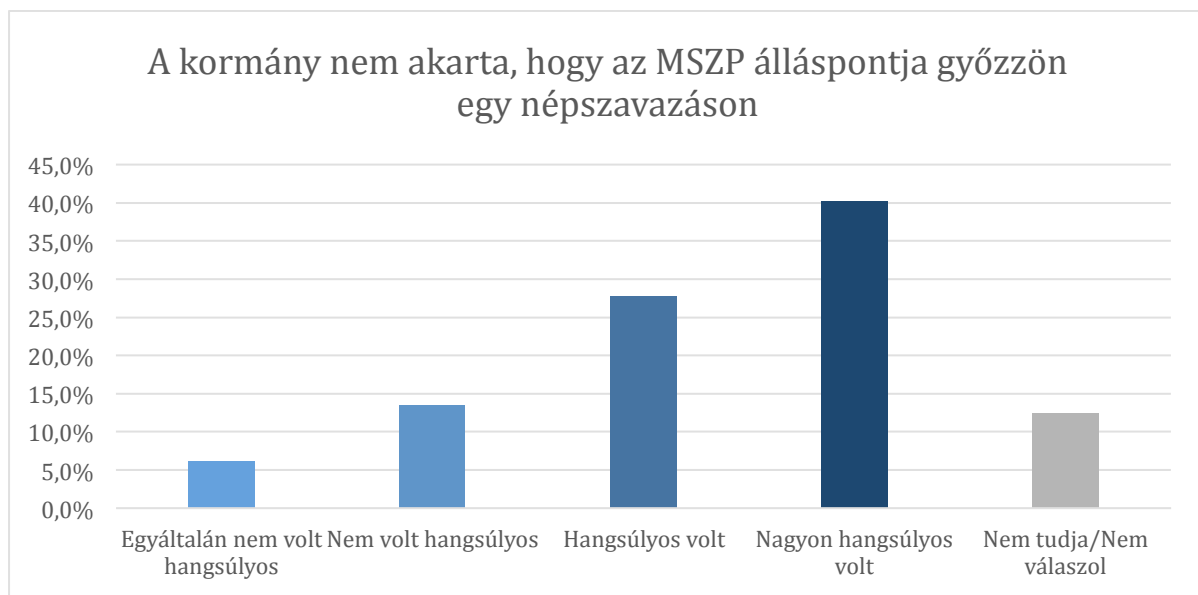
“Egyetért-e Ön azzal, hogy állami vezetők ne kereshessenek bruttó 2 millió forintnál többet?”

Bizonytalan ugyanakkor, hogy mennyire képes a fenti két kérdés jelentős szavazói tömegeket hozni az urnákhoz. A két népszavazási kérdéshez eredetileg a boltok vasárnapi zárva tartása elleni kampány is társult volna, amely okafogyottá vált a törvény kormány általi visszavonását követően. Kutatásunk eredményei azt mutatják, hogy az elemzői várakozásokkal összhangban valamelyest valóban kevesebben vannak azok, akik egy ilyen, két kérdésből álló, „csonka” népszavazáson is részt vennének, ugyanakkor a különbség nem tűnik jelentősnek: míg saját bevallása alapján eredetileg 39% vett volna részt biztosan, 26% pedig valószínűleg a referendumon, ezek az értékek rendre 36% ill. 27%-on alakulnak a releváns kérdések csökkenése után.

Kutatásunkban azt is igyekeztük felmérni, hogy a válaszadók szerint a kormány elsősorban milyen szempontokat mérlegelt, amikor visszavonta a kiskereskedelmi üzletek vasárnapi zárva tartását. A megkérdezett személyeket

arra kértünk, hogy egy négyfokú skálán értékeljék, mennyiben voltak adott tényezők hangsúlyosak a kormány döntésében.

Az eredmények alapján a lakosság a legfontosabb szempontnak azt jelölte meg, hogy a kormány nem akarta, hogy az MSZP álláspontja győzzön egy népszavazáson: a válaszadók 40 százaléka szerint ez *nagyon hangsúlyos*, további 28% szerint pedig *hangsúlyos* szempont volt az intézkedés eltörlésekor.

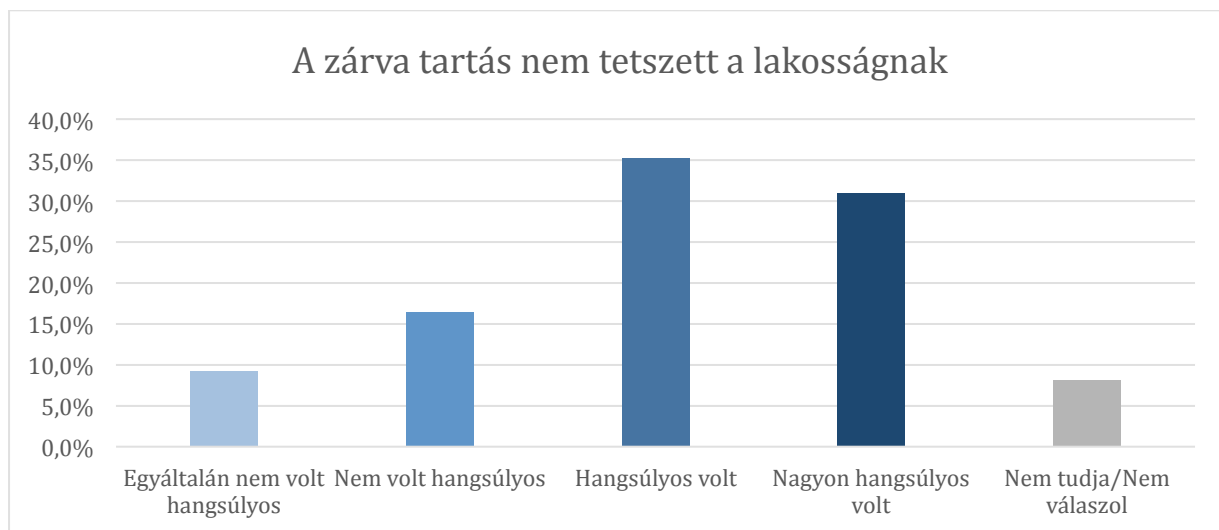

„A kormány nemrég döntött arról, hogy visszavonja a vasárnapi zárva tartásról szóló törvényt. Kérem, egy négyfokú skálán mondja meg, hogy ön szerint mennyire voltak hangsúlyosak az alábbi szempontok akkor, amikor a kormány így döntött.”

Ezt követi az az állítás, amely szerint a kormány a döntés meghozatalakor azt vette figyelembe, hogy az intézkedés nem tetszett a lakosságnak: 31%-uk vélekedett úgy, hogy ez nagyon hangsúlyos szempont volt, de további 35% is hangsúlyosnak ítélte azt. A felkínált válaszlehetőségek közül a legkevésbé döntőnek azt a kormánypárti politikusok által több ízben is kommunikált érvet ítélték, mi szerint az intézkedés *különösen a nők körében volt népszerűtlen*: a megkérdezetteknek csupán 16%-a ítélte ezt nagyon hangsúlyos szempontnak az intézkedés visszavonásakor, míg 43%-uk szerint nem, vagy egyáltalán nem volt

hangsúlyos ez a szempont akkor, amikor a kormány feladta egy évvel korábban bevezetett szabályozást és kihátrált mögüle.

„A kormány nemrég döntött arról, hogy visszavonja a vasárnapi zárva tartásról szóló törvényt. Kérem, egy négyfokú skálán mondja meg, hogy ön szerint mennyire voltak hangsúlyosak az alábbi szempontok akkor, amikor a kormány így döntött.”

Adatok: összefoglaló táblázat

	Fidesz-KDNP	MSZP	Jobbik	DK	LMP	Együtt	Liberálisok	Egyéb párt	NT / NV
Teljes népesség	32%	11%	10%	3%	2%	1%	1%	1%	38%
Pártválasztók	51%	19%	17%	5%	4%	2%	1%	1%	
Biztos szavazó pártválasztók	53%	18%	15%	6%	3%	2%	1%	2%	